

Mnoho lidí si myslelo, že válka potrvá jen pár měsíců. Také se věřilo, že je společnost již natolik vyspělá, aby se i v bojích chovala kultivovaně, a ne tak krutě jako předchozí generace. Mladí lidé se do armády často hlásili dobrovolně, aby mohli hájit svou zemi.

Dnes se podíváme na osud jednoho německého chlapce jménem Pavel, který se dobrovolně přihlásil, aby mohl bojovat ve Velké válce. Před válkou to byl mladík jako každý jiný – veselý, dychtící po dobrodružství.

- 1) Přečtěte si text. Je z knihy *Na západní frontě klid*, jejímž autorem je Erich Maria Remarque.
- 2) Odstavce jsou řazeny chronologicky. Co Pavel zažívá? Mění se to?
- 3) Co se děje, když přijede domů? (Cítí se dobře? Proč?)
- 4) Autor knihy válku zažil na vlastní kůži. Z velké části v ní popisuje vlastní příběh, Pavel jako literární postava jej „zastupuje“. Autorům jako Remarque se začalo říkat „ztracená generace“. Proč myslíte, že tomu tak bylo?
- 5) Válka se dotkla mnoha lidí, samozřejmě i na našem území. Víte o svých příbuzných, kteří se jí účastnili?
- 6) Pokud máte možnost, vypravte se k pomníku padlým ve své obci. Navštívili jste jej už někdy dříve?

V našem úseku byl poměrně klid a účetní poddůstojník fasoval tedy normalní kvantum jídla a připravil je pro rotu o stopadesáti mužích. Ale tu k všeobecnému překvapení začali do nás právě poslední den řezat, anglická artilerie pumpovala do nás olovo a bubnovala neustále na naši posici, takže jsme měli těžké ztráty a vrátili jsme se jenom s osmdesáti muži. Přitáhli jsme za noci a hned jsme sebou sekli, abychom se nejdřív pořádně vyspali, neboť Katczinsky má pravdu: ta válka by nebyla tak zlá, jenom kdyby se člověk mohl víc vyspat. Tam vpředu s tím nikdy nic není, a čtrnáct dní to je po každé věčnost.

*

Jenom jako vzdálenou bouřku slyšíme tlumené bubláni fronty. I čmeláci bzučící kolem nás je přehluší. A kolem nás je kvetoucí louka. Něžná stébélka trávy se kolébají, bělásci provádějí kolem nich své křivolaké lety, kmitají se v měkkém, teplém větru babího léta; čteme dopisy a noviny a kouříme, smekneme čapky a položíme je vedle sebe, vítr si hraje s našimi vlasy, hraje si s našimi slovy a myšlenkami. Tři skřínečky stojí uprostřed svítivě rudého vlčího máku. Položíme víko od sudu na kolena. Tak dostaneme dobrou podložku ke skatu. Kropp má u sebe karty. Po každé hře vkládáme partii ramšla. Člověk by tak seděl věčně.

*

Pomalou vydechují a vdechují a říkám si: „Jsi doma, jsi doma“. Ale jakási zaraženost mne neopouští a nemohu se ještě do všeho vpravit. Tady je matka, tady je sestra, tady je má skřínečka s motýly, a tady je mahagonový klavír, ale nejsem tu ještě docela já. Mezi námi je závoj a vzdálenost, snad jen jednoho roku. Proto jdu, přinesu tornu a vybaluji, co jsem přinesl (.....) Matka mne vezme náhle prudce za ruku a ptá se zájímá se. „Bylo to moc ošklivé tam venku, Pavle?“ Mami, co ti mám na to říct? Nebudeš tomu rozumět a nikdy to nepochopíš. Taky to nemáš nikdy pochopit. Ptáš se, jestli to bylo ošklivé. Ty, matka. Potřásám hlavou a povídám: „Ne, mami, ani tak moc ne. Je nás pořád moc pohromadě a pak to není tak zlé.“

*

Albertovi je zle. Odnosou ho a amputují. Vezmou mu celou nohu až nahoru. Ted' už skoro nemluví. Jednou řekl, že se zastřelí, jak se jen zas dostane k své-mu revolveru. Přichází nový transport. Naše světlice dostane dva slepé. Jeden z nich je docela mladý muzikant. Sestry nemají nikdy u sebe nůž, když mu dávají jídlo; jednou už jim ho vytrhl. I přes tu opatrnost se něco stane. Večer při krmení je sestra odvolána od jeho postele a odloží prozatím talíř s vidličkou na stůl. Hmatá po vidličce, najde ji a vrazí šiji vší silou k srdci, pak chytí botu a tluče jí, co má síly, na rukojeť. Voláme o pomoc a je potřeba tří mužů, aby mu vidličku vzali. Tupé zuby vnikly už hodně hluboko. Nadává nám celou noc, že nikdo nemůže oka zamhouřit. K ránu dostane křeče a řve. Zase jsou volné postele. Dni míjejí za dny v bolestech a strachu, sténání a chroptění. Ani hcípárna už nepomáhá, je příliš malá, lidé umírají v noci i na naší světlici. Jde to zkrátka rychleji než si sestry rozmyslí. Ale jednoho dne se rozevrou dveře, dovnitř se vevalí plochý vozík a na něm sedí bledý, hubený, vzpřímený, triumfující Petr s rozčuchanými, černými, kudrnatými vlasy.

*

Padl v září 1918, jednoho dne, kdy po celé frontě bylo tak pokojně a tiše, že se zpráva z bojiště omezila na jedinou větu: na západní frontě klid . . . Padl kupředu a ležel na zemi, jako by spal. Když ho obrátili, viděli, že se asi dlouho netrápil; - jeho obličej měl tak klidný výraz, jako by byl téměř spokojen, že to tak skončilo.

(https://www.bibliothek.cz/sites/default/files/fulltext/Na_zapadni_fronte_klid.pdf)